

PROGRAMACIÓN DOCENTE
CULTURA E PENSAMENTO

curso 2018-19

ESQUEMA XERAL

- i. Datos descritivos da materia
- ii. Contexto da materia
- iii. Obxectivos xerais
- iv. Adquisición de destrezas e habilidades
- v. Volume de traballo
- vi. Distribución de contidos: teóricos e prácticos
- vii. Metodoloxía docente
- viii. Avaliación da aprendizaxe
- ix. Observacións

I.- DATOS DESCRIPTIVOS DA MATERIA.

Nome da materia	CULTURA E PENSAMENTO
Código	181 010 101 0
Curso	1º Intensivo
Créditos Totais	3
Horas totais de traballo da/o estudante	
Cuadrimestre (especificar 1º/2º)	2º
Lingua na que impartirá a materia (galego/castelán)	Adaptarase ao idioma preferente dos estudantes

I.1. Profesora/Profesor:

Profesor/a	Créditos (especificar A, P ou V)	Horario titorías	Lugar de Impartición	Lingua
CARLOS VILA LAGO	A=0.9 P=1.2 V=0.64		Pavillón 2, baixo 2, despacho 4	Adaptarase ao idioma predominante do alumnado
MARÍA JOSÉ VÁZQUEZ FIGUEIREDO	A=0.1		Pavillón 2, baixo 2, despacho 4	Adaptarase ao idioma predominante do alumnado

A = aula P = laboratorio V = viaxe de estudos

I. 2. Coñecementos previos aconsellados para cursar a materia, se procede:**Teóricos:** Non se requiren**Prácticos:** Non se requiren**Observacións:****II.- ENCADRAMENTO DA MATERIA NO CICLO INTENSIVO**

Esta materia permite ao alumnado escudriñar na mente humana, máis concretamente nas funcións executivas básicas implicadas no procesamento da información, tendo en conta a influencia das variables sociais. Asemade inclúese a perspectiva de xénero no tratamento dos procesos psicolóxicos básicos. Así pois, os coñecementos que aporta esta materia non só complementan os adquiridos noutras deste curso como “*identidade psico-social da persoa adulta*”, “*a expresión corporal e verbal*”, e “*a educación física*”, senón que tamén se vincula a materias de 2º curso como “*relacións afectivo-sexuais en maiores*” e de 3º como “*internet e sociedade da información*”.

III.- OBXECTIVOS XERAIS**1.-Coñecer a relación entre pensamento e os procesos psicolóxicos básicos e a cultura.****1.1.-Analizar e comprender a relación que existe entre o pensamento e a percepción.****1.2.-Ser capaz de entender a función que desempeña a atención no pensamento e a inversa, considerando a influencia das variables contextuais.****1.3.-Comprender o funcionamento da memoria e a súa interacción co pensamento.****1.4.-Adquirir unha aprendizaxe axeitada dos fenómenos referidos á emoción, así como coñecer as súas implicacións na vida cotiá, nun contexto de interculturalidade.****1.5.-Coñecer as principais teorías explicativas da aprendizaxe humana e o papel da emoción, da atención e da motivación no proceso de aprendizaxe.****1.6.- Comprender en qué consiste o proceso de comunicación e de cómo este inflúe nas interaccións sociais. O papel das novas tecnoloxías.****1.7.-Comprender a relación entre os procesos psicolóxicos básicos e a cultura e a construción dos estereotipos de xénero.****IV.- ADQUISICIÓN DE DESTREZAS E HABILIDADES**

Esperase dos alumnos que:

- **O alumnado ha de ser capaz de entender e explicar as relacións entre o pensamento, os procesos psicolóxicos básicos e a cultura, incidindo na función que desempeñan as variables socioculturais.**

V.- VOLUME DE TRABALLO

Técnica	Horas presenciais aula	Horas presenciais fora da aula	Factor de traballo do alumno	Horas de traballo persoal do alumno	Horas totais do alumno	Créditos

Clase maxistral	9		2	18	27	
Prácticas	8		9	32	40	
Viaxe de estudos				0	5	
Probas de avaliación			3	0	3	
Total	17	8		50	75	

VI.- DISTRIBUCIÓN DE CONTIDOS

Programa teórico

Tema	Contidos	Duración
1	A percepción na construción do pensamento e da cultura.	2 sesións
2	A atención na construción do pensamento e da cultura.	2 sesións
3	A memoria na construción do pensamento e da cultura.	2 sesións
4	A emoción na construción do pensamento e da cultura.	2 sesións
5	Aprendizaxe e cultura. O papel da percepción, atención, memoria e emoción na aprendizaxe humana.	2 sesións
6	Interacción social e o proceso de comunicación.	2 sesións

Programa práctico (se o houbera)

Tema	Actividades a desenvolver	Duración
1	<p>A percepción na construción do pensamento e da cultura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agnosia visual. • Ilusións ópticas vs. Alucinacións. • Procesamento da información guiado polos datos e conceptualmente. • Percepción social: efecto halo, efecto primacía. • Percepción da dor: efecto das emocións e da atención. 	1 sesión presencial e traballo no presencial
2	<p>A atención na construción do pensamento e da cultura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atención dividida vs. Selectiva. • Atención sostida. • Procesamento da información guiado polos datos e conceptualmente. • Percepción social: efecto halo, efecto primacia. • Técnicas para mellorar a atención e a concentración. 	1 sesión presencial e traballo no presencial
3	<p>A memoria na construción do pensamento e da cultura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Memoria a curto prazo vs. Memoria a longo prazo. • Procesamento memorístico vs. Procesamento elaborado. • Técnicas para mellorar a memoria. 	1 sesión presencial e traballo no presencial

4	A emoción na construción do pensamento e da cultura <ul style="list-style-type: none"> • Os compoñentes da emoción. • Transculturalidade das emocións. • Influencias sociais sobre os procesos emocionais. • Intelixencia emocional. • Contaxio emocional. • Técnicas para controlar e regular as emocións. 	1 sesión presencial e traballo no presencial
5	Aprendizaxe e cultura. O papel da atención e a memoria na aprendizaxe humana <ul style="list-style-type: none"> • Bases psicolóxicas da aprendizaxe. • Teoría da aprendizaxe social. • A atención e a memoria no proceso de ensino-aprendizaxe. 	1 sesión presencial e traballo no presencial
6	Interacción social e o proceso de comunicación <ul style="list-style-type: none"> • O proceso da comunicación: axentes que interveñen. • Tipos de comunicación. • A teoría do rumor. • Cambio de actitudes a través da comunicación. • Técnicas para mellorar as habilidades de comunicación. 	1 sesión presencial e traballo no presencial

Bibliografía básica

Ballesteros-Jiménez, S. (2017). *Psicología de la memoria humana*. Madrid: Universitas

Goldstein, E. B. (2006). *Sensación y percepción*. Madrid: International Thomson.

Kahneman, D. (2012). *Pensar rápido, pensar despacio*. Madrid: Debate

Luna, D. y Tudela, P. (2007). *Psicología de la Percepción*. Madrid: Trotta.

Maldonado, A. (2015). *Aprendizaje humano y pensamiento*. Granada: Universidad de Granada.

Santiago De Torres, J., Tornay Mejias, F. y Gómez Millán, E. (2006). *Procesos psicológicos básicos*. Madrid : McGraw-Hill.

VV.AA. (2013). *Procesos psicológicos básicos: un análisis funcional*. Madrid: UNED. Universidad nacional de educacion a distancia

Bibliografía complementaria

Berjano, E. (2001). *Interacción social y comunicación*. Valencia: Tirant lo Blanch.

Domjan, M. (2010). *Principios de aprendizaje y conducta*. México: Paraninfo Cengage Learning.

Fernández-Fernández, A. (1999). *Medios de comunicación social: los procesos de comunicación*. San Sebastián: Editorial Donostiarra.

González Labra, M. J. (2009). *Introducción a la psicología del pensamiento*. Madrid: Trotta.

Jarret, C. (2015). *Grandes Mitos del cerebro*. Barcelos. Ediciones de Intervención Cultural

- López-Zafra, E., e Augusto, J. M. (2007). *Psicología social en la vida cotidiana*. Jaén: Editorial del Lunar.
- Morales, J. F. (2007). *Psicología social*. Madrid: MACGraw-Hill.
- Morgado, I. (2012). *Cómo percibimos el mundo: una exploración de la mente y los sentidos*. Barcelona: Ariel
- Morgado, I. (2014). *Aprender, recordar y olvidar: claves cerebrales para mejorar la educación*. Barcelona: Ariel.
- Pérez-Fernández, V., Gutiérrez-Domínguez, Mª J., García-García, A. e Gómez-Bujedo, J. (2005). *Procesos Psicológicos Básicos. Un análisis funcional*. Pearson. Madrid.
- Punset, E. (2006). *El alma está en el cerebro*. Madrid: Santillana.
- Ruiz-Vargas, J. M. (2010). *Manual de psicología de la memoria*. Madrid: Síntesis.
- Santiago de Torres, J. (2006). *Procesos psicológicos básicos*. Dykinson. Madrid.
- Sacks, O. (1985). *El hombre que confundió a su mujer con un sombrero*. London: Gerald Duckworth.
- Slater, L. (2006). *Cuervos entre locos. Grandes experimentos psicológicos del siglo XX*. Barcelona: Alba.

VII.- METODOLOGÍA DOCENTE

Clases.

***Clases mixtas con feedback interactivo.* Utilízase a técnica de instrucción, modelado e feedback interactivo para transmitir os contidos teóricos da materia.**

Prácticas (se procede).

***Grupos tutelados.* En pequenos grupos, realizaranse estudos de casos sobre os procesos psicológicos básicos que se estudian na materia.**

***Individual.* Análizanse diversos recursos audiovisuais e fontes documentais co obxecto de identificar os principais determinantes do procesos psicológicos básicos obxecto de estudo.**

***Trabajo en equipo.* Realízase un estudo de campo relacionado cos procesos psicológicos obxecto de estudo.**

***Exposición.* Presentase e defendese, de forma argumentada, os traballos elaborados ao longo do cuatrimestre.**

VIII.- AVALIACIÓN DA APRENDIZAXE

A avaliación farase a partir da asistencia á clase, da participación nos debates sobre os contidos explicados e da calidade dos traballos realizados. O exame final é obrigado para aqueles que non cumpran as condicións anteriores.

Facilitarase unha listaxe de lecturas obrigatorias para o traballo na aula, así como para a realización do exame os que o demanden.

IX.- OBSERVACIÓNS

A presente planificación pode sufrir modificacións, sempre que as necesidades do alumnado participante o demande. Por outra banda, buscarase que os contidos que se transmiten poidan ser aplicados na vida cotiá dos asistentes, de modo que se plantexan actividades que faciliten a súa transferencia e xeneralización a outros contextos.